

MENINGER

E-post: leser@nordlys.no

Signert

Innlegg skal normalt være signert med fullt navn. Navn og adresse må alltid oppgis til redaksjonen. Skriv kort. Det øker sjansen for å komme på trykk. Maksimal lengde er 4.000 tegn.

Forkorting

Vi forbeholder oss retten til å forkorte og redigere innlegg.

Digital publisering

Alle innlegg kan bli publisert digitalt på nett.

Honorar

Innlegg honoreres normalt ikke.

Få rett når du har rett

INNLEGG

Julie Holte Ambjørnsen
Juristdagen i Tromsø

Benedikte Rørvik Nilsen
Juristdagen i Tromsø

■ Det hjelper ikke å ha rett hvis du ikke får rett. Langt fra alle vet hvilke rettigheter og plikter vi har etter lover og regelverk. Noe av det viktigste vi jurister kan gjøre for samfunnet er å veilede, tolke og gi råd om lovverket til publikum. På Juristdagen 17. september gjør vi det gratis - på gater og torg i 18 byer!

■ Noen stjeler mobilen din. Barnet ditt blir mobbet, og skolen hjelper deg ikke. Ekskjæresten din screenshoter en Snap Chat og deler den med kompisgjengen sin. Utleieren din vil at du skal betale for den ødelagte oppvaskmaskinen.

■ Grensene mellom rett og galt er noen ganger skarpe og noen ganger heller uklare. Det kan være krevende å finne frem i et lov- og regelverk uten å ha trening.

■ Jurister er spesialister på å finne frem i regelverket. De er trent til å ta stilling til rettslige problemstillinger, og de er opplært til å vurdere hvor grensene bør og skal trekkes.

■ I år er det ellevte gangen vi i Juristforbundet arrangerer Juristdagen. Gjennom de ti foregående årene har vi mottatt over 18 000 henvendelser. Variasjonene er store, og vi opplever andre spørsmål i storbyer enn på mindre steder. Mest populære er spørsmål om ekteskap, arv og fast eiendom (som naboklager og utbyggingsmuligheter).

■ Jurister er advokater. De er dommere. De arbeider i politiet eller i næringslivet, i departementene, på Stortinget og i kommunene - for å nevne noen eksempler. På våre stands i 18 byer 17. september møter du ulike jurister med ulik arbeidsbakgrunn og spesialkompetanse. I Tromsø finner du oss på Nerstranda senter i 1. etasje fra kl. 11 til 14.

■ I år feirer Juristforbundet 50 år, og det markerer vi med Rettssikkerhetens år. Rettssikkerhet betyr de rettigheter, den forutsigbarhet og den beskyttelse som loven gir deg. Myndighetene kan ikke gripe inn overfor innbyggerne uten hjemmel i lov eller med tilbakevirkende kraft. Dette skal sikre at alle borgere er like for loven, og ingen skal risikere å bli uskyldig dømt.

■ Gjennom 2016 har vi på ulike måter hatt et spesielt fokus på rettssikkerhet. Vi deler ut Rettssikkerhetsprisen, holder konferanser og debattmøter med fokus på rettssikkerhet og arrangerer Juristdagen.

■ Det å få hjelp til rettslige problemer er helt grunnleggende for rettssikkerheten, og på Juristdagen veileder vi deg med dine rettslige utfordringer.

Nordnorsk krigshistorie Ikke glem "amatørhistorikere"

INNLEGG

Kjetil Åkra
Konservator
Fjordmuseet, Midt-Troms Museum

■ Som amatørhistoriker og forfatter er det svært gledelig for meg å se at det satses på å forske mer på krigen i Norge og da spesielt Nord-Norge gjennom de store bevilgninger som nå er gjort til et femårig nasjonalt forskningsprosjekt. Det trengs. Etter mitt skjønn er det et akutt behov både å se på etablerte "sannheter" om krigstiden i Norge og å belyse ulike aspekter ved krigstiden, spesielt her i Nord-Norge.

■ Imidlertid vil jeg gjerne få dele noen få "bekymringer" eller forslag. Selv om jeg ikke har noen formell historisk utdannelse har jeg vært heldig nok til å ha hatt anledning til å jobbe med krigshistorie og jeg har flere bøker bak meg, blant annet to utgaver av det som ble den største boka om slagskipet Tirpitz, utgitt av Midt-Troms Museum i 2006 og i ny revidert og utvidet utgave på engelsk i 2015, sammen med en dansk forfatter. Jeg har også i samarbeid med en annen norsk amatørhistoriker utgitt et større verk om Luftwaffes jagerflyavdelinger i Norge på et engelsk forlag i 2008. For tiden jobber jeg med det som skal bli den definitive historien til det tyske flyet Heinkel He 115, som bl.a. tjenestegjorde i Marinens Flyvevåpen både i Sør- og Nord-Norge under siste krig og var det mest moderne flyet i norsk tjeneste på den tiden. Dette er et større samarbeidsprosjekt med flere norske, tyske og spanske forfattere og historikere. Alle disse bokprosjektene har gjort at jeg etter hvert har fått god kjennskap til det som finnes av litteratur om krigen i Norge og ikke minst hva som finnes av dokumentasjon i norske og spesielt utenlandske arkiver.

■ Og det er her jeg har noen små "bekymringer" eller forslag om man vil, som jeg gjerne vil dele her.

■ Det er ingen tvil om at dette prosjektet er i meget gode og profesjonelle hender og jeg nærer ingen tvil om at sluttresultatene kommer til å bli høyst interessante og lesverdige. Men jeg sitter igjen med et inntrykk at det er den norske siden og de større historiske trekk som vil vektlegges. Dette er kanskje naturlig, men i og med at jeg har en litt annen interessesfære og tilnærmingpunkt til krigen i Norge, er det noen aspekter ved krigen som jeg synes det også bør satses på som kanskje ikke prosjektets deltagere har ansett som like viktige?

■ Det første er selve okkupasjonsmakten. Ikke glem at okkupasjonsmaktens krigshistorie i Nord-Norge også er en del av vår krigshistorie. Med dette mener jeg at det ikke kun er i perioden april-juni 1940 hvor dette er relevant for Nord-Norsk krigshistorie. Vi trenger å få belyst okkupasjonsmaktens aktiviteter i Nord-Norge gjennom hele krigen, både hva gjelder utbygging av forsvarsverker, flyplasser, havner osv., men også stasjonering av styrker og avdelinger til de ulike forsvarsgrener i perioden 1940-45. Og selvsagt også de operasjoner og kamphandlinger som fant sted i regionen.

■ Og disse punktene mener jeg bør belyses ikke kun i et sosialt og økonomisk aspekt som gjerne gjøres i tradisjonell historiefaglig forskning på krigen i Norge. Det vil etter mitt skjønn også være ønskelig å få bedre belyst og presentert de tekniske og militærfaglige aspektene ved disse aktivitetene. Etter min erfaring er dette aspekter som ofte ikke belyses eller behandles godt og detaljert nok i tradisjonell historieforskning i Norge. Jeg skal selvsagt ikke påstå at det gjelder i dette tilfellet, men dette

KRIGSUTSTILLING: Rundt om i landet finnes mange andre fagmiljø. Bildet er fra det private Tirpitz-museet i Tromsø.

skyldes ofte at slik detaljkunnskap som dette krever, ikke er tilstede hos tradisjonelle historieforskere ved universiteter og høyskoler.

■ Slike detaljkunnskap finnes ofte hos slike som undertegnede, om jeg i all ydmykhet kan få si det. Altså folk som ikke har formell historieutdannelse, men har ervervet seg kunnskap ved å ha dette som hobby og som har studert ulike temaer "privat" i en årrekke. Jeg kjenner til mange slike amatørhistorikere i Norge som har en enorm kunnskap om mange spesielle krigsrelevante temaer som jeg vet ikke finnes på universiteter og tradisjonelle historiemiljøer i Norge. Jeg håper prosjektets deltagere vet å dra nytte av denne kunnskapen om nødvendig. Vi har et

Gratulerer, oljeprotest nytter!

I forrige uke ble det avslørt at oljeminister Tord Lien hadde invitert oljeselskapene til å vise interesse for sårbare havområder som egentlig var vernet mot oljeboring. Dette inkluderte områder nær Lofoten, på de sårbare Mørebankene og helt inn til fjæresteinene langs Finnmarkskysten og Bjørnøya.

Heldigvis reiste miljøbevegelsen og det miljøpolitiske Norge seg raskt i protest,

media våknet, politikerne ble mobilisert og det ble arrangert markeringer på kort varsel.

I løpet av ett døgn ble situasjonen uholdbar, og regjeringen valgte å snu og beklage. Erna Solberg uttalte at de «hadde glemt» samarbeidsavtalen med Venstre og KrF, der åpning i disse områdene var uttrykkelig forbudt. De hadde tydeligvis også «glemt» forvaltningsplanene for norske havområder, som

har beskyttet disse områdene mot oljeleting i mange år.

Det miljøbevisste Norge klarte å stoppe Liens frekke forsøk på å snikåpne mulige oljefelt ved å reagere raskt og protestere høylytt. Det er en viktig lærdom i den videre kampen for å gi våre mest sårbare havområder permanent beskyttelse mot oljesøl.

Truls Gulowsen
Leder for Greenpeace i Norge

Statsministeren

historie: ørene

ge samlere og amatørhistorikere med stor og verdifull detaljkunnskap om krigen som ofte mangler på universiteter og i Alta.

FOTO: TIRPITZ MUSEUM, ALTA

meget stort nettverk av mennesker med slike spesialkunnskaper i Norge som bør dras nytte av, spesielt i et prosjekt som dette. Flere av disse sitter også på unike private arkiv og bildesamlinger.

■ Et annet aspekt som jeg mener det er svært viktig å nevne for denne gruppen er utenlandske arkiver. Jeg er overbevist om at prosjektets deltagere kjenner godt til disse, men jeg skulle gjerne ha visst hvor godt de kjenner til dem? Jeg har ved flere anledninger de siste 12 årene besøkt det tyske riksarkivet (Bundesarchiv) i Freiburg og Koblenz for å finne stoff både til mine bøker, men også som en del av Midt-Troms Museums innsamling av krigsdokumenter fra vår region. I Freiburg finnes det en utrolig

samling av originale dokumenter med relevans til Nordnorsk krigshistorie. Faktisk så mange at det er meget dyrt og tidkrevende å få tak i alt som har vist seg å være relevant. Vi har derfor vært nødt til å bestille de vi trenger over tid og Midt-Troms Museum har nå en samling av slike dokumenter. Men det er etter mitt skjønn absolutt nødvendig at noen av prosjektets deltagere besøker Freiburg og sjekker godt hva mer som er der og forsøker å få skaffet det som de måtte finne som er relevant.

■ I Koblenz ligger det tyske bildearkivet og jeg har vært der på leting etter bilder fra vår region. Det jeg fant forbløffet meg! Det var et meget stort antall bilder i svært høy kvalitet fra Troms og mange av disse har så vidt jeg

har sett aldri vært publisert før. Disse bildene vil være av meget stor betydning for vår kunnskap om nordnorsk krigshistorie, men å anskaffe dem for publisering er igjen dessverre meget dyrt og tidkrevende. Jeg vil derfor anbefale prosjektet å undersøke dette arkivet også for som kjent forteller et bilde mer enn tusen ord!

■ Til slutt, jeg håper at prosjektets deltagere kjenner til at det finnes mindre museer i regionen som sitter på mye kunnskap. Mitt eget er vel allerede nevnt, det finnes andre. Jeg vil sterkt anbefale at disse kontaktes og eventuelt tas med på dette prosjektet for temaet er så enormt og komplekst at en enkelt person, selv ikke en mindre gruppe, ikke kan få med seg alt!

være for Eu og EØS avtalen, det er udemokratisk.

Våk opp du som sover i Eu saken og lær av folket i Storbritannia og Brexit.

Gunnar Sirevåg
Leder Borgerlige Mot EU

Nok er nok

Ap, H, Frp og andre partimedlemmer må nå møte opp på nominasjonsmøtene og velge Eu og EØS motstandere inn høyt på kandidatlistene til stortingsvalget. 70-80% av folket sier nå nei til Eu. Da kan ikke flertallet av stortingsrepresentantene

Følg «Nordnorsk debatt» på nett!

Nordnorsk debatt har også egne nettsider, der du kan legge inn egne innlegg og ytringer. Registrer deg på nordnorskdebatt.no og delta i debatten!

Vil Nordlys ha politikere som ikke tar ansvar?

INNLEGG

Jarle Heitmann

Kommunestyre- og formannskapsmedlem. Tromsø Arbeiderparti

■ Vil Nordlys ha politikere som ikke tar ansvar?

■ Bladet Nordlys forundrer seg i sin leder 10.9.16 «Løfter og lørevansker», at kommunestyret i Tromsø enstemmig har vedtatt at eiendomsskatten ikke skal øke i 2017 og at vi skal jobbe mot å redusere den i økonomiplanperioden. Dette mener de skyldes lørevansker og kobler dette mot sannferdighet og edrueighet.

■ Premisset i saken er at vi som politikere er nødt å ta politisk ansvar ved å gi klare politiske signaler. I vår (nye) formannskapsmodell, mener Samarbeidspartiene at vi så tidlig som mulig, må komme med klare signaler om hva som skal være retningen i arbeidet med årsbudsjett og økonomiplan. På kommunestyret 31. august fremmet vi derfor et forslag som gir disse signalene, deriblant at eiendomsskatten ikke skal økes i 2017. Det vedtok et enstemmig kommunestyre. Det er således ikke bare et løfte fra Ap eller Samarbeidspartiene.

■ Lederen antyder at Samarbeidspartiene ikke er ærlige, fordi vi ikke sier at vi heller vil redusere på tjenestene til befolkningen enn å røre eiendomsskatten. Da glemmer man hva vi sa høsten 2015, når vi valgte å øke eiendomsskatten med 2 promille. Vi sa nemlig klart og tydelig, at alternativet er massive kutt i ikke-lovpålagte oppgaver, innenfor bydrift, veivedlikehold, barneidrett og kultur. Men også store kutt innenfor undervisning og helse & omsorg. Vi tok politisk ansvar da, når vi valgte alternativet med å øke eiendomsskatten. Vi var ærlige.

■ Nå er vi like klare og ærlige og sier at en økning av eiendomsskatt var noe man kunne gjøre en gang for å unngå plutselige kutt. Men dette er ikke en slags «Sareptas krukke» som er utømmelig. Samarbeidspartiene mener at skattetrykket på dagens nivå er så høyt som man kan akseptere i en by med så høye eiendomspriser som Tromsø, og vi ønsker å sende et tydelig og tidlig signal om dette.

■ Derfor tar vi ansvar, og gir signaler om klare forventninger til «forbedringsprogrammet for Tromsø kommune 2016-2019», hvor målsetningen er å spare 205 millioner kroner i økonomiplanperioden. Dette må følges opp og bli en sentral del av arbeidet med økonomiplanen. Vi har også pekt på at den interne samhandlingen må bli bedre. Arbeidet med budsjett og økonomiplan vil selvsagt bli krevende og derfor er det viktig at hele organisasjonen drar sammen for å klare det..

■ Nordlys «forundrer» seg altså over at politikere tar ansvar og faktisk gir klare politiske signaler gjennom vedtak. Bladet Nordlys var en sterk forkjemper gjennom sine ledere for en ny formannskapsmodell og applauderte Samarbeidspartiene for å innføre den, fordi dette kunne ansvarliggjøre politikere tverrpolitisk. Nå gjør vi nettopp det på eiendomsskatt. Et enstemmig kommunestyre gir et klart politisk signal. Alternativet er politikere som kapitulerer og lar andre ta ansvaret.

■ Den videre antydningen om at «makt de ikke er i nærheten av å besitte», antyder enda sterkere at vi som kommunepolitikere faktisk skal kapitulere og skyld på noen andre, f. eks staten gjennom mindre overføringer eller en mindre skatteinnngang. Eller kanskje administrasjonssjefen, som da blir tvunget til å legge frem forslag uten politiske signaler. Vil virkelig Nordlys ha slike politiske ledere i Tromsø kommune?

■ Jeg tror faktisk vi har makt til å ta politisk ansvar! Vi valgte i 2015 å bruke politisk makt og i stedet for å kutte ikke-lovpålagte oppgaver, si at vi øker eiendomsskatten. Vi hadde et konkret valg. Akkurat som vi i 2016 kan vi si, at nå kan vi ikke igjen bruke økning i eiendomsskatten for å løse dette. Vi må velge andre alternativ, noe vi også har makt til å gjøre. Vi har valgt å forsøke å forbedre Tromsø kommune. Vi som kommunestyrepolitikere må fortsette å ta politisk ansvar og gi klar uttrykk for hva vi jobber for. Vi har nemlig politisk makt til å gjøre dette og vi vil ikke være med på å kapitulere, selv om lederen i Nordlys antyder det.